Бурштин – багатство чи біда Полісся

Бурштин – багатство чи біда Полісся

Читать на русском

Додати як бажане джерело в Google

Чи не щодня на різних митницях України викривають людей, які намагаються вивезти за кордон партії нелегально видобутого бурштину. Їх вимірюють десятками, сотнями кілограмів та навіть тоннами. Найбільш скандальною за останній час була партія бурштину на 2,5 тонни, яку затримали на Рівненщині.

Щоправда, одразу знайшовся «власник» бурштину – державна компанія «Укрбурштин», яка, за словами міністра внутрішніх справ Арсена Авакова, за всю свою діяльність не видобула 2,5 тонни сонячного каменю.

Добування, перевезення, обробка та реалізація бурштину на Поліссі – це ціла індустрія. І ця індустрія нині працює нелегально, опираючись спробам влади «прикрити» такі схеми чи взяти галузь під свій контроль.

ДИКА ПІВНІЧ?

Те, що відбувається у населених пунктах, де основним заробітком мешканців є нелегальний видобуток бурштину, часто порівнюють із Диким Заходом США, де свою правоту доводили зброєю, а поодинокі шерифи боролися проти організованих і добре озброєних банд. Точно так, як колись Клондайк приваблював тисячі охочих намити собі золота, поліські ліси приваблюють тисячі старателів, що хочуть мити бурштин.

Докази існування таких порядків стали відомі далеко за межами Полісся. Так, прямо із будівлі управління МВС Рівненщини у ніч із 25 на 26 листопада 2014 року викрали 80 тисяч доларів та 136 кілограмів бурштину. Тобто ціна питання виявилася настільки великою, щоб «чорні» копачі вирішили замовити таке ризиковане викрадення. Чи не ризиковане, якщо у них є партнери-правоохоронці.

Другий відомий випадок – побиття 1 липня 2015 року активіста Олександра Ніколайчука, який у Олевському районі на півночі Житомирщини боровся проти нелегального видобутку бурштину. У нього сильний струс мозку, перелом руки та інші травми.

Третій випадок – штурм прикордонного загону у Рокитнянському районі на Рівненщині 10 липня 2015 року. Інцидент стався після того, як прикордонники конфіскували трактор та мотопомпу у нелегальних копачів бурштину в селі Обсіч поблизу кордону з Білоруссю, а також затримали сімох «чорних копачів.

Пізніше близько ста місцевих мешканців зібрались біля прикордонного загону з вимогою відпустити затриманих та повернути техніку. Нелегальних копачів бурштину відпустили, проте люди не погодились з конфіскацією техніки і вночі штурмували прикордонний підрозділ. Тоді атаку вдалося відбити, але для цього довелося застосувати вогнепальну зброю.

Четвертий випадок – у березні 2015 року 40 міліціонерам довелося відкрито протистояти 200 озброєним бурштинокопачам на Рівненщині у Дубровицькому районі.

> В урочищі «Кукля», поблизу села Великі Озера, правоохоронці виявили осіб, які видобували бурштин. Коли міліціонери намагалися припинити незаконну діяльність, зловмисники раптово кинулися до них з палицями та іншими підручними предметами. Внаслідок цього семеро правоохоронців отримали тілесні ушкодження у вигляді забоїв, гематом та саден, а також пошкоджено два службових автомобіля, – «Четверта влада».

Аналогійний випадок був у Дубровицькому районі вже у липні 2015-го. Тільки тоді в селі Крупове на двох працівників міліціїнапали місцеві жителі, які палками нанесли їм травми.

Все це свідчить, що «чорні» копачі бурштину сприймають державу як ворога, як того, що «забирає у них кусок хліба», бо іншого способу заробити достатньо багато у поліських селах Волині, Рівненщини та Житомирщини просто немає.

Тобто в своїх очах копачі часто виглядають, наче вояки УПА, які «повстали проти Порошенка» і «чесно» заробляють на життя собі і своїм дітям. А дітей, мовляв, у селах по 3-5, а то і 8.

ЗАКОН НАМ ДОПОМОЖЕ?

Почути аргументацію таких копачів ви можете на відео, знятому під час візиту виконувача обов'язків міністра екології та природних ресурсів Світлани Коломієць і нардепа Ігоря Лапіна на родовище «Володимирець Східний» на Рівненщині.Тут активіст Андрій Андреєв (голова громадського об'єднання «Єдина громада Полісся») розповідає про психологію нелегальних копачів і їх сприйняття проблеми.

Він пропонує дозволити людям видобувати бурштин на своїх паях так, як вони хочуть. Тобто фактично легалізувати видобуток лопатами і помпами «як в Америці». Звичайно, для місцевих копачів такий спосіб найоптимальніший та найзвичніший. Бо збереження природи їх не надто хвилює, мовляв, дерев і так багато навколо, це ж Полісся.

Взагалі сам візит можновладців на місця легального та нелегального видобутку бурштину мав засвідчити, щоб проблема досить масштабна, тому потрібно приймати у другому читані законопроект «Про видобування та реалізацію бурштину».

У ньому передбачене скасування необхідності отримати 2 із 3 необхідних дозвільних документів – ліцензії на видобуток дорогоцінного каміння та гірничого відводу.

Землі можуть отримувати в користування так звані первинні надрокористувачі – підприємства, які отримують всі необхідні дозволи та платять податки, кошти на рекультивацію і ренту державі.

Проте 80% землі первинні користувачі надають старательським артілям, що відають 20% від виручки за бурштин первинному користувачу, а також гроші за землю і рекультивацію і користування надрами. Старательські ділянки можуть бути 3 видів – до 5, від 5 до 10 та більше 10 гектарів. Кількість таких ділянок в кожного користувача ніяк не регламентована. Решту – 20% має право видобувати сам первинний надрокористувач.

Всю видобуту сировину мають сортувати за фракціями і доставляти на пункт виміру, який організовує первинний надрокористувач. Тут кожну фракцію зважують і запаковують, а власник отримує свідоцтво про право власності на бурштин.

Потім бурштин мають продавати на біржі, яку можуть створити не менше 10 старательських артілей та не менше 1 первинного користувача.

Проте Світлана Коломієць і експерт з Міністерства Олександр Бобров визнають, що законопроект далеко не досконалий, тому нині обіцяють його доопрацювати і добитися прийняття в другому читанні.

Та чимало старателів готові сприйняти законодавчі зміни лише тоді, коли у них передбачать легалізацію одноосібного чи артільного видобутку невеликими коопераціями. Бо іти на роботу в комунальні чи державні підприємства готові далеко не всі. А ще нерозуміння часто викликає заборона добувати помпами та лопатами, адже саме так вони підпільно добували сонячне каміння роками.

Та й адміністрація легального родовища «Володимирець Східний» визнає, що коли до них прийдуть сотні чорних копачів із зброєю, ніяка охорона їм не допоможе.

Так відбувається легальний видобуток у Володимирецькому районі на Рівненщині

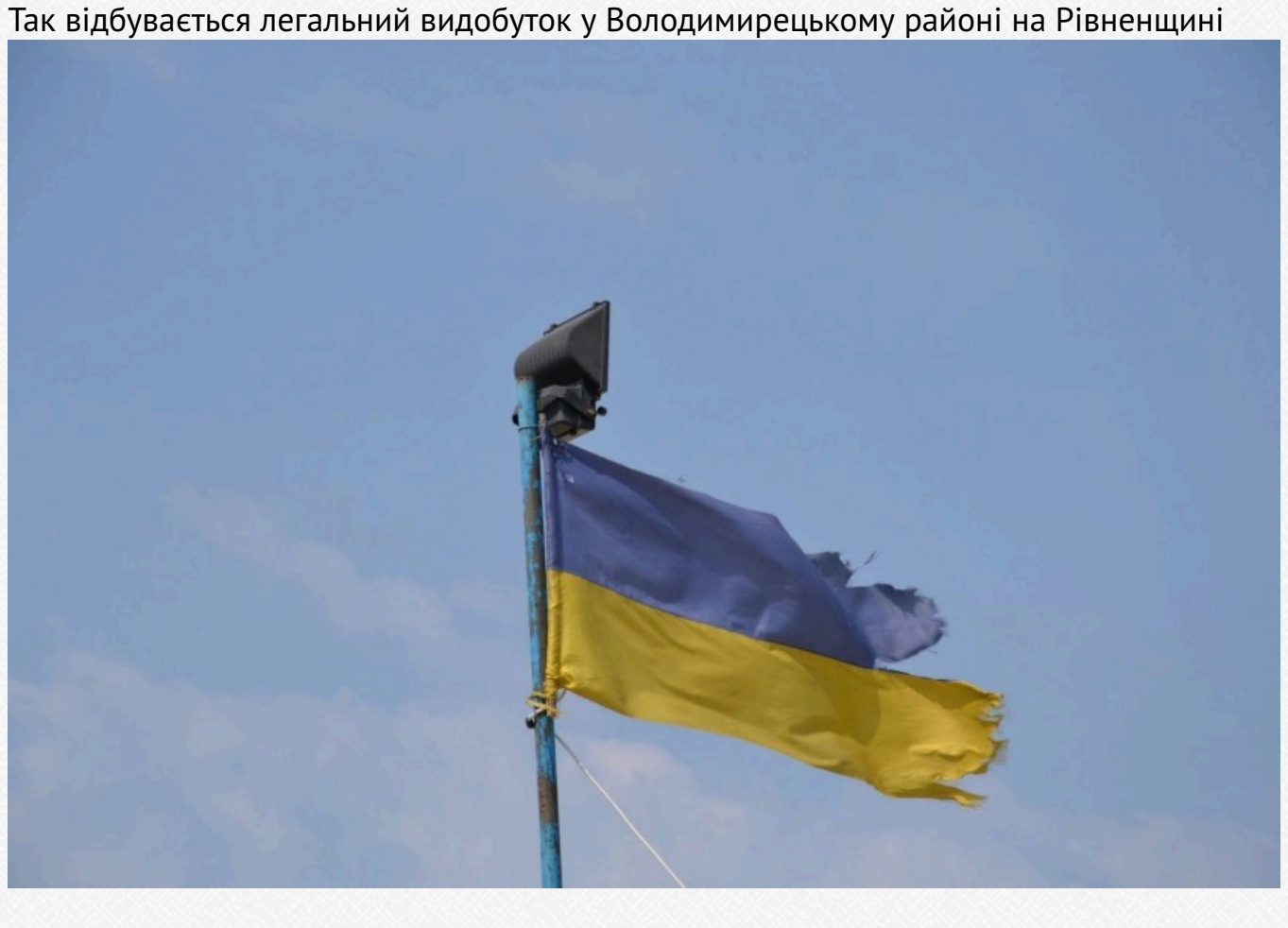

ВОЛИНСЬКІ «РОЗБОРКИ» ЧЕРЕЗ БУРШТИН

Але справа не лише у законопроекті. Як свідчить досвід Волині, нелегальний видобуток можна якщо не придушити, то принаймні усунути найбільш масові осередки видобутку, не допустити побиття міліціонерів та викрадення копалин прямо із управління.

Щоправда, на Волині для найбільш масових затримань потрібно було залучати спецроту «Світязь», яка повернулася із східного фронту, та бійців спецпідрозділу «Альфа».

Під час рейду біля села Галузія 22 квітня міліціонери затримали 21 копача бурштину, 6 траспортних засобів та дві помпи. За словами начальника УМВС Петра Шпиги, до операції залучили близько 50 чоловік, зокрема, бійці «Світязю».

А 13 травня 2015 року на території Маневицької селищної ради працівники СБУ затримали 20 копачів «на гарячому». У них вилучили 5 саморобних мотопомп, 10 транспортних засобів, гвинтівку з набоями та інше.

Як повідомляють джерела Волинського Агентства Розслідувань, спецпризначенців залучали саме для того, щоб не допустити побиття міліціонерів, яке було на Рівненщині. Проте і на Волині довелося постріляти, аби копачі слухняно дали себе затримати та «не дьоргалися». Тобто у нашій області, баланс сил наразі на боці правоохоронців.

Як розповідав журналісту ВАР начальник міліції Маневиччини Ігор Ісаков, вони можуть зібрати у райвідділі групу до 10 міліціонерів, щоб виїхати на припинення незаконного видобутку. А це означає, що на найбільш масових «копальнях» без спецпідрозділів не обійдеться.

Але таку активність волинських стражів правопорядку щодо припинення незаконного бурштинокопання можна було бачити не завжди. Ще у 2014 році тут були інші «розбори» – між революційними організаціями чи тими, хто прикривається їх «титулами». На жаль, у нас поки немає фото чи відео-доказів цих розборок, тому ми не вказуємо конкретні прізвища та назви організацій.

В публічну площину вийшов лише один інцидент: стрілянина між активістами «Самооборони Волині» та «Правого сектору» на копанках бурштину в Маневицькому районі 12 грудня 2014 року. Активіст «Правого сектору» двічі вистрелив із зброї калібру 7,62 мм у бус самооборонівців. Причому представники обох організацій заявляють, що поїхали туди боротися проти нелегального видобутку, а не його «кришувати».

Як би там не було, чимало розборок через волинський бурштин так і залишаться невисвітленими. Бо в лісі, де немає телекамер, можна погрожувати зброєю, організовувати видобуток та збут сонячного каменю «по-тихому». Приписували таку діяльність ще й кримінальному авторитету Аслану, а також окремим бійцям добровольчих батальйонів.

Проте є і спроби налагодити легальний видобуток бурштину. Так, на сесії Волинської облради, що тривала впродовж весни 2015 року, депутати Василь Столяр та Олександр Свирида лобіювали надання дозволів на геологорозвідку із можливістю видобутку надру бурштину. Аргумент обранців – на Волині масово незаконно «риють» бурштин нелегально та не платять податків, натомість ці підприємства готові платити сотні тисяч та мільйони у бюджет.

Щоправда, фірми «ТРЕТІЙ РЕГІОН», «ЕРІДГРОУ ПРОДАКШН» та інші, за виділення надр яким виступав Столяр, входять до його бізнес-групи, тому тут очевидний не тільки «державницький», а й приватний інтерес. Як би там не було, питання провалили за сприяння голови ОДА Володимира Гунчика.

Та 11 серпня начальник УМВС Петро Шпига відрапортував, що на Волині масовий видобуток бурштину припинили. Залишилися лише «невеликі» копанки. Шпига повідомив, що боротися проти нелегального видобутку бурштину в області досить складно, бо у міліції є лише автомобілі ВАЗ, що часом просто не можуть доїхати до місця видобутку, натомість копачі користуються квадроциклами.

Також старателі ставлять спеціальні «пастки» чи чергових, щоб попереджали копачів про приїзд правоохоронців. А ще проблеми виникають, бо максимальний штраф за нелегальний видобуток – 9000 гривень, а доходи можуть перевищувати його в десятки разів.

Попри ці проблеми у міліції стверджують, що «прикрутили гайки» нелегальним копачам на Волині. Подібна «рознарядка» жорстко боротися проти них є і в обласному управлінні СБУ.

Хоча про те, як воно насправді, ми нині не дізнаємося. Можливо саме зараз десь на Маневиччині та Любешівщині старателі вимивають помпою чергову партію бурштину. А ще, за словами голови ОДА Володимира Гунчика, бурштин знайшли у Шацькому районі. Тому, можливо, «свято наближається» і туди.

А ось у сусідній Рівненщині, схоже, все набагато гірше. Бо навіть за автомобілями в.о. міністра Світлани Коломієць та нардепа Ігоря Лапіна під час пересування Володимирецьким районом 11 серпня спостерігали «туристи», що у 35-градусну спеку чомусь їздили гумових чоботах, які використовують для миття бурштину. Ці люди, коли їх запитати, нащо розбивають тут табори та приганяють техніку, відмовчуються або придумують сумнівні відмазки. Тим часом у лісах з'являються нові «місячні поля».

***

Перед авторами законопроекту «Про видобування та реалізацію бурштину» стоїть важке завдання, бо вони мають задовольнити державні інтереси, тобто зберегти природу, і «накормити» жителів тих районів, які крім крадіжок лісу та підпільного копання бурштину поки не бачать для себе заробітку. А тому всі приїзди правоохоронців спрймають як «напад злочинної влади».

Як вирішать цю дилему народні обранці, покаже час. Але без реальних, а не лише законодавчих, змін «бурштинове» Полісся ще довго залишатиметься «Дикою Північчю» України.

АНТОН БУГАЙЧУК

Можновладці на власні очі побачили нелегальний видобуток бурштину на Рівнещині, що межує із легальною розробкою

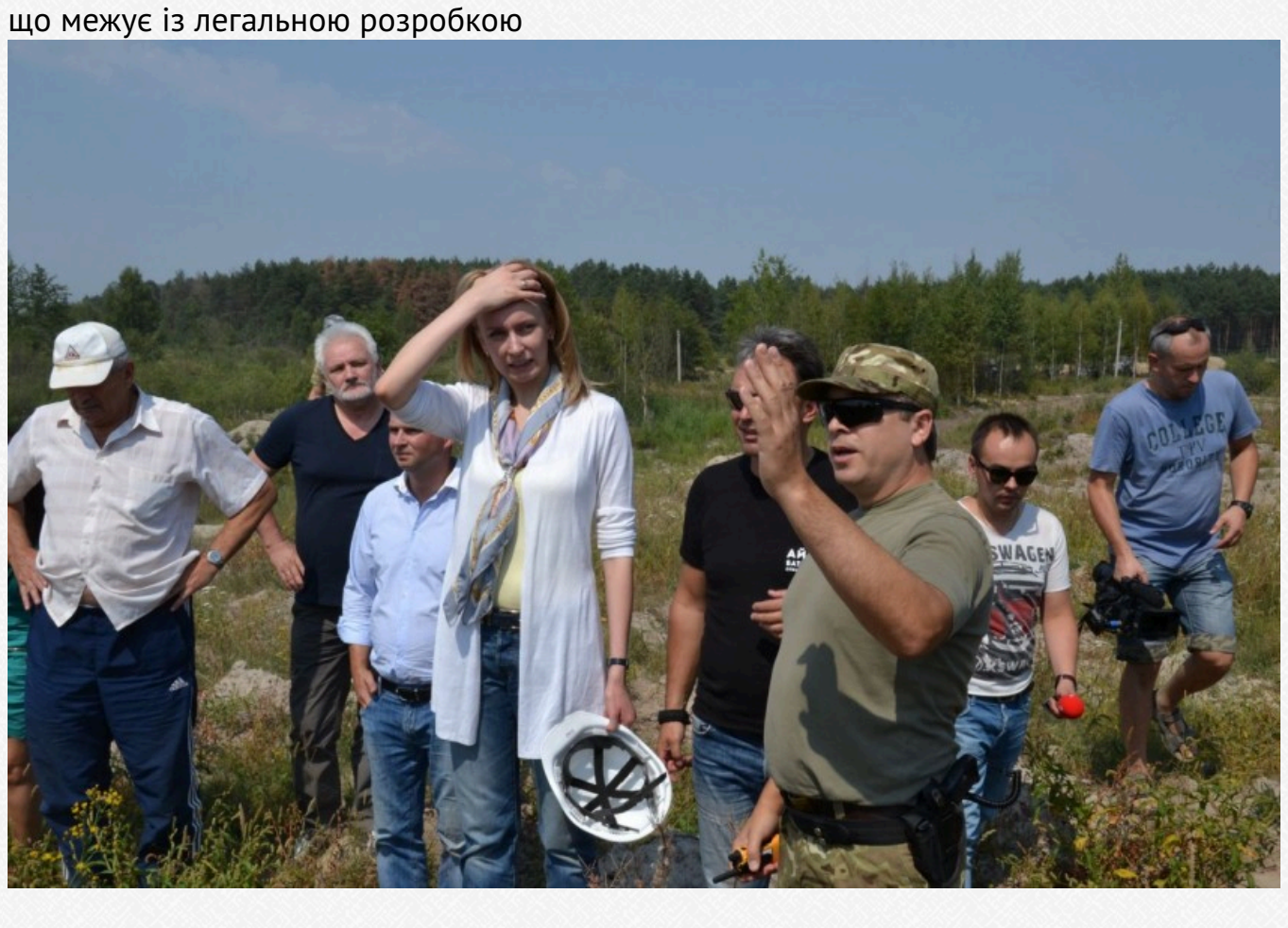

http://ar.volyn.ua/

Теги: янтарь

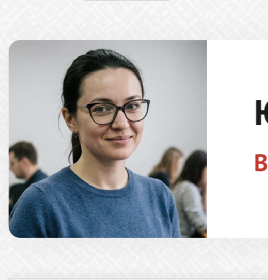

Юлія Більченко
ВИПУСКОВИЙ РЕДАКТОР

12 серпня 2015 г., 10:19 Переглядів: 11597 Коментарі: 0

Роздрукувати Надіслати товаришу

Коментарі:

comments powered by Disqus

Важливі новини

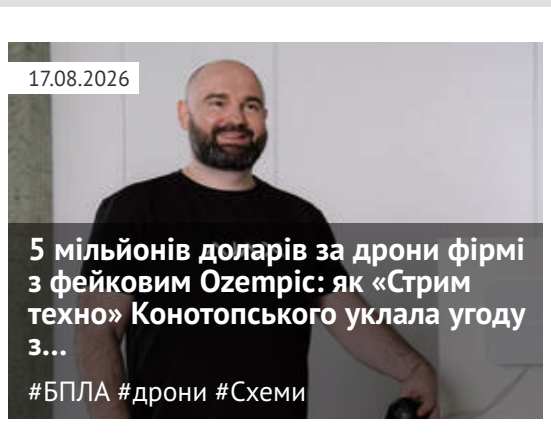

17.08.2026
5 мільйонів доларів за дрони фірмі з фейковим Ozempic: як «Стрим техно» Конотопського уклала угоду з...
#БПЛА #дрони #Схеми

08.08.2026
Друг Василя Малюка, якого НАБУ підозрює у вимаганні 1 мільйона доларів, виявився учасником сходки ро...
#СБУ #Рудьковский #Малюк Василь

ЦЕНЗУРА ЯК ОБІЙТИ БЛОКУВАННЯ І ЧИТАТИ НАШ САЙТ

Останні новини

По даті По переглядам По коментарям

21:25 **У Сумах пролунали вибухи**
21:22 Микитась знову під слідством НАБУ: у чому його підозрюють та чому він досі на свободі
21:17 Лієв Шрайбер відвідав зруйнований ракетним ударом район Києва та закликав посилити ППО
21:14 У МЗС РФ вимагають від Грузії «вжити заходів» через конфлікти з росіянами
21:08 ВМС США можуть перейменувати авіаносець на честь Трампа замість героя Перл-Гарбора
Підписуйтесь на наш канал в Telegram. Оперативно про головне
21:02 Данія відмовила Німеччині у допомозі в розслідуванні підриву «Північних потоків»
20:58 На Київщині чоловік влаштував стрілянину в супермаркеті: йому загрожує до семи років ув'язнення
20:52 США запровадили санкції проти 10 осіб за фінансування «Хезболли»
20:46 Президентка Словенії заперечила зв'язки з російською розвідкою
20:43 **«Просто тварі»: Зеленський відреагував на російський удар по Кривому Рогу**
20:41 **Росіяни вдарили по Миколаївщині: загинули четверо людей, серед них троє дітей**
20:37 **Уряд припинив повноваження голови наглядової ради «Сенс Банку» Гладишенка**
20:32 Суд щодо запобіжного заходу для Мудрої продовжиться 24 серпня
20:27 Заплановані доходи держбюджету на 2026 рік не виконуються, ситуація погіршуватиметься, – Южаніна
20:21 **У Запоріжжі російський дрон атакував маршрутку**
20:15 Ексзаступниця голови ОП Ірина Мудра, яку підозрюють у легалізації 150 мільйонів гривень, засвітила гардероб на понад 80 тисяч доларів
20:13 План підготовки України до зими виконаний лише на 47%, – прем'єр Корецький
20:09 Посли ЄС зустрілися з керівниками НАБУ і САП та висловили підтримку
20:06 «Шахтар» прийматиме матчі Ліги чемпіонів на легендарному «Стемфорд Бридж» у Лондоні
20:04 Центр Києва перекриватимуть 22–25 серпня через візити іноземних делегацій
20:01 **Кількість загиблих у Кривому Розі зросла до 14 після атаки на ТЦ**
19:59 У Кремлі обурилися через санкції України проти творців «Маші та Ведмедя»

Теги новин

COVID-19 агрессия России Атака Війна Война ВСУ Вторжение Дональд Трамп Донбасс ДТП Зеленский ЗСУ Киев Київ коронавирус Коррупция Напад Росії на Україну Нападение России на Украину оккупанты окупанти Порошенко Путин Росія Россия СБУ США Украина Україна ЧП Эпидемия коронавируса

Наші опитування

Чи вірите ви, що Дональд Трамп зможе зупинити війну між Росією та Україною?

○ Так, повністю зможе
○ Частково зможе, але не відразу
○ Ні, не зможе
○ Це залежить від дій інших сторін
○ Важко відповісти

Голосувати

Показати результати опитування
Показати всі опитування на сайті

2013-2026 © АНТИКОР – національний антикорупційний портал

Реклама на сайті • Наші партнери

Політика конфіденційності

Використання матеріалів сайту дозволено лише за наявності активного гіперпосилання на джерело. Усі права на тексти, зображення, фотографії та відеоматеріали належать їх авторам.